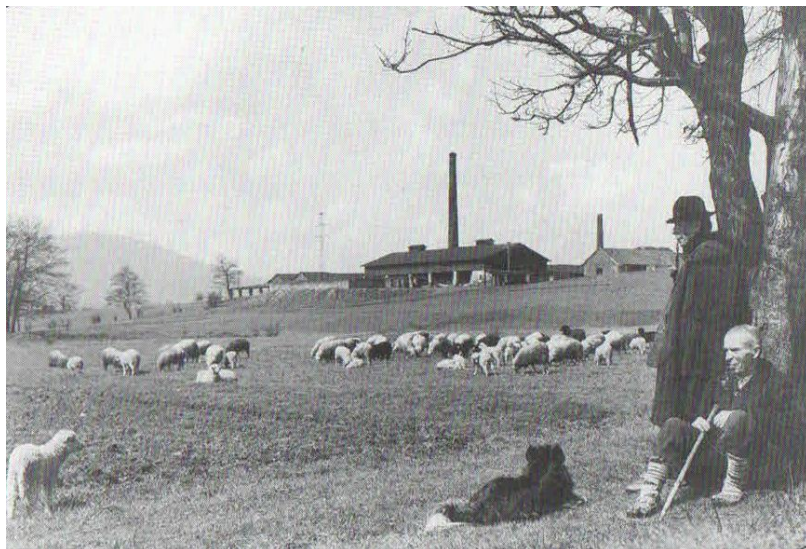

Cihelna Rindhofen v Bystřici

Cihelnu Ringhofen postavil na svém pozemku v Bystřici Pavel Kowala (čp.15) U Haže v roce 1901. Z finančních důvodů však nebyl schopen zabezpečit její provoz. Rozhodl se proto cihelnu a také celou usedlost v roce 1910 prodat společnosti, kterou tvořili: Jiří Heczko (čp.201), Albert Ciahotny (čp.19), Paweł Łabaj (čp. 183) a Paweł Rusz (čp.260). Postupně byl provoz v cihelně rozšířen a v roce 1917 byla zahájena výroba cihel.

repro: K. Gaura, Bystřice nad Olší – Bystrzyca nad Olzą
Cihelna Rindhofen v Bystřici

Noví majitelé si současně od Košicko - bohumínské dráhy pronajali kolej na dobu pěti let. Po uplynutí nájmu byla cihelna v provozu až do roku 1925, kdy v ní byly z důvodů soudních sporů zastaveny veškeré práce.

Foto: archiv Petra Majera
Cihelna v roce 1928

Výroba byla obnovena až v roce 1928 kdy se vyrobilo 200 000 ks kvalitních cihel z jílu, těžného u cihelny a dopravovaného pomocí vozíků ručně.

Foto: archiv Petra Majera

Vozíky naplněné jílem se dopravovaly ručně

V poválečném období byla práce v cihelně obnovena. V padesátých letech minulého století patřila cihelna k oblastnímu komunálnímu podniku v Českém Těšíně. V roce 1954 se prohloubil výkop hlíny až k Vendryni, cihelna totiž potřebovala nové zásoby jílu. U cihelny byl dostavěn nový objekt sušárny a započalo se s kopáním jílu u vendryňské hranice. Dne 8. srpna 1955 nastala v cihelně kritická situace. Vyšlo totiž nové nařízení o podmínkách práce brigádníků. Všech dvaadvacet brigádníků pracovalo za cihly a protože došlo ke zrušení v jejich odměňování ve formě cihel, přerušili práci. Vedoucí cihelny Jiří Heczko zažádal o pomoc u správy kombinátu v Českém Těšíně a nové nařízení bylo nakonec po dlouhém vyjednávání zrušeno. Od 1. ledna 1957 byla cihelna převzata Krajským podnikem stavebních hmot v Opavě. Pokud šlo o výrobu cihel, plán předpokládal vyrobit 1,925.000 kusů surové cihly a 2,030.000 kusů vypálené cihly. Dosažené výsledky byly obdivuhodné: surové cihly bylo vyrobeno 2,134.000 kusů (110,8%) a pálené cihly 2,112.000 kusů (104,03%). Poptávka po cihlách a obrovská bytová výstavba si vyžádala, aby bylo využito zkušeností cihlářů z Ustí nad Orlicí a proto byla zahájena příprava k zavedení zařízení pro sušení surových cihel během zimy. Zařízení bylo jednoduché: šlo o využití tepla, které unikalo z klenby kruhovky do vzduchu, dále odsávání tepla z komor kruhovky, kde byly cihly již vypáleny a určeny k vývozu z pece. Teplo uvolněné odsáváním bylo hnáno potrubím do sušáren, kde bylo možno žaluziemi jeho přívod regulovat podle potřeby.

repro: K. Gaura, Bystřice nad Olší – Bystrzyca nad Olza
Práce v cihelně byla fyzicky náročná zvláště pro ženy

Sušárna byla vybudována z jedné kůlny obedněním heraklitovými deskami a pokrytím omítkou. Odsávané teplo bylo ventilátorem vháněno do takto získaných prostor, kde bylo umístěno 25.000 cihel. Doba sušení byla 8-10 dnů, oproti přírodní sušárně, kde se sušilo až 21 i více dnů. Tímto byla prodloužena práce o tři až čtyři měsíce. V roce 1958 cihelna existovala pod názvem Slezské cihelny n.p. Hlučín, provozovna Bystřice. Zaměstnávala 28 dělníků, z nichž jen 8 stálých. Výdělek stálých zaměstnanců v úkolu byl průměrně u žen 5 Kčs, u mužů 8-10 Kčs na hodinu. Novinkou byla elektrifikace výroby, kdy se parní stroj nahradil strojem na elektrický pohon. Kolečkové rypadlo pomáhalo dále zvyšovat výrobu. Cihly byly určeny pro výstavbu rodinných domků od Třince až po Mosty u Jablunkova, pro družstevní výstavbu, pokud ji vedly Pozemní stavby, Okresní stavební podnik nebo Jednota – Jednošć. Cihelna nemohla sama prodávat cihly soukromníkům, výjimku tvořili brigádníci. V tomto roce došlo také k definitivnímu vyřešení vlastnictví. Dne 1. ledna 1958 totiž byla cihelna znárodněna dekretem ministra stavebnictví. V roce 1959 se pokračovalo v dalším zateplování sušárny. Obvykle se práce zahajovala v dubnu nebo dokonce v květnu, ale v roce 1959 se začalo pracovat již koncem března. Unáhlené rozhodnutí vedlo k tomu, že dubnové mrazy zničily 60.000 cihel. Přesto

bylo vyrobeno 2,546.000 kusů cihel. Za vzorné plnění plánu obdržela cihelna podnikové vyznamenání „Nejlepší závod Slezských cihelen n. p. Hlučín“. Bystřická cihelna se tak ocitla jako nejlepší mezi 23 podniky sdruženými v kraji. Cena cihly se řídila kvalitou a pevností. Pro bystřickou cihelnu byly předepsány cihly o pevnosti P150 kg/cm², jejíž spotřebitelská cena činila 550 Kčs za 1000 kusů, výrobní cena byla 338,60 Kčs. Odbyt cihly byl pravidelný, poptávka po nich trvala nadále. Cihly se přednostně expedovaly pro průmyslové podniky a družstevní výstavbu a posléze také dodávaly soukromníkům. V podniku bylo zaměstnáno průměrně 25 zaměstnanců. Pro rok 1960 se plánovala rekonstrukce závodu, která však byla přesunuta na období do roku 1964 a zároveň se počítalo s výstavbou čtyř bytových jednotek pro zaměstnance. V roce 1961 byla cihelna vyznamenána standartou jako nejlepší provozovna na Ostravsku. Plán výroby byl splněn, navíc bylo dodáno 88.000 kusů pálených cihel. Od 1. ledna 1962 se stala provozovnou Severomoravských cihelen n. p. se sídlem v Hranicích, z nichž šestnáct provozoven tvořilo závod Hlučín. Průměrně za den se vyrábělo v letním období asi 12.000 kusů surových cihel. Pracovní postup byl téměř mechanizován. V hliništi se pracovalo s rypadlem, které nasypávalo cihlářskou hlínu do vozíků, tažených motorem k výtahu, odtud až k míchačce. Tam se hlína důkladně promíchávala, pak procházela úzkým otvorem mezi válce, které se točily proti sobě a odsud se dostávala do šneků, jimiž byla vtačena do konečného tvaru. Nakonec automatická stříhačka krájela vylišovanou hlínu na jednotlivé cihly, které byly nakládány na vozíky a odváženy ženami do sušáren. Po proschnutí putovaly do kruhové pece k vypálení. Práce to byla přesto namáhavá, zvláště když vezmeme v úvahu fakt, že většinu pracovních sil tvořily ženy, pouze u strojů byli muži.

Úspěšný byl i rok 1963, kdy se vyrobilo 3 029 000 surových cihel a 2 902 000 pálených cihel. Výroba však nebyla bezproblémová. V první řadě šlo o potíže s pracovními silami, kdy v provozovně bylo pouze sedm stálých zaměstnanců a jak uvádí kronikář Karel Gaura, citují: „ve většině šlo o alkoholiky a fluktuanty“. Zařízení cihelny bylo zastaralé, problémy byly s palivem, topilo se většinou hnědým uhlím, kaly a plaveným koksem. Pro sušení cihel se například v roce 1963 spotřebovalo paliva za 75.087 Kčs. Rovněž stav hlinišť nebyl uspokojivý, neboť v jílu se častěji objevovaly kameny a horší byla i jakost hlíny. Výhledový plán počítal s likvidací cihelny po dvou letech tzn. v roce 1965, se zdůvodněním, citují: „zastaralý způsob výroby, nerentabilní, horší kvalita hlíny“.

K zastavení veškeré výroby v cihelně však došlo až o deset let později 1. ledna 1974. Dnes byste cihelnu v Bystřici marně hledali, nedaleko od místa kde stála je nový obecní hřbitov.